

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci navrhovateľa: **J. C.**, bytom B., P., proti odporcovi: **O.P.Ú. P. B.**, **za účasti:** S.P.F. B., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporcu zo dňa 31. mája 2006 č. H 06/00417-R/828-BEI-A-50, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11Sp 29/2006-30 zo dňa 28. februára 2007, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11Sp 29/2006-30 zo dňa 28. februára 2007 **potvrďuje**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporcu, uvedené v záhlaví tohto rozsudku, ktorým odporca rozhodol tak, že navrhovateľ nespĺňa podmienky na navrátenie vlastníctva alebo na priznanie práva na náhradu k žiadaným pozemkom, z dôvodu, že navrhovateľ nesplnil zákonné podmienky uvedené v § 3 ods. 1 písm. m/, l/ k časti parc. č. a., c., b., d., e. zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátenie vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len reštitučný zákon) a k časti parc.č. a., c. a e. po pôvodných vlastníkoch Z. K. a A. C., rod. K. z dôvodu, že nie je oprávnenou osobou podľa § 2 ods. 2 písm. a/, b/, c/, d/, e/. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal a súčasne ho zaviazal zaplatiť súdny poplatok v sume 1.000,- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia správneho orgánu a konania mu predchádzajúceho sa stotožnil s názorom správneho orgánu. Konštatoval, že predmetom preskúmania bolo rozhodnutie odporcu, ktorým navrhovateľovi nenavrátil vlastníctvo k pozemkom konkrétne uvedených vo výroku rozhodnutia. Poukázal na to, že preskúmacie konanie podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je ovládané dispozičnou zásadou, z ktorých dôvodov krajský súd preskúmava zákonnosť rozhodnutia len z dôvodov, ktoré sú namietané v odvolaní. Uviedol, že navrhovateľ v odvolaní i keď žiadal zrušiť napadnuté rozhodnutie však neuviedol ani jeden dôvod, prečo je rozhodnutie nezákonné, hoci to bolo jeho povinnosťou v zmysle § 250l ods. 2 O.s.p. v spojení s § 249 ods. 2. Krajský súd napriek tomu preskúmal rozhodnutie odporcu a dospel k záveru, že odporca dostatočne zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny právny záver. Aj podľa názoru krajského súdu si navrhovateľ nepodal návrh podľa zákona o pôde na parcely, o ktorých rozhodoval odporca v preskúmanom rozhodnutí. Námietskami navrhovateľa sa nezaoberal z dôvodu, že tieto neboli predmetom tohto konania a týkali sa iného konania, pravdepodobne o nárokoch podľa zákona o pôde.

Krajský súd navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania, pretože bol v konaní neúspešný v zmysle § 250k ods. 1 O.s.p. a súčasne ho zaviazal k povinnosti zaplatiť súdny poplatok podľa § 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

Proti uvedenému rozsudku sa navrhovateľ v zákonnej lehote odvolal, žiadajúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že jeho reštitučnému nároku bude vyhovie. Uviedol, že reštitučný nárok na žiadané pozemky požiadaval písomne doporučené k rukám Ing. J. M. dňa 26.2.1992 podľa zákona č. 229/1991 Zb. Namietal porušenie zákona č. 229/1991 Zb. v § 5, v § 6 ods. 1, v § 11. Ďalej namietal vykonanie projektu pozemkových úprav v kat. úz. P. O.P.Ú. P. B.. Poukazoval na trestné konanie z 30.7.2004 na Generálnu prokuratúru SR vo veci tunelovania PD P. v likvidácii od 30.4.1993 v tom čase pod kontrolou GR SR, KP v Trenčíne a OP v P. B..

Odporca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Konštatoval, že navrhovateľ v odvolaní namietal právne a skutkové okolnosti, ktoré s vecou nesúvisia a súčasne pokiaľ ide o vyhotovenie registra obnovenej evidencie, na ktoré konanie je vecne príslušným správnym orgánom Správa katastra, nebolo v jeho kompetencii ani v právomoci zasahovať do organizovania inej inštitúcie a upozorňovať fyzické osoby na vyhotovovanie registra.

S.P.F. sa na odvolanie navrhovateľa nevyjadril, odvolací návrh nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c O.s.p. v spojení s ust. § 10 ods. 2 preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle ust. § 246c v spojení s §§ 211 a nasl. a dospel k názoru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 5 ods. 1, 2, 3, 5 reštitučného zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom

pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Rozhodnutie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 vydá obvodný pozemkový úrad. Na konanie podľa odseku 2 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. Proti rozhodnutiu obvodného pozemkového úradu podľa odsekov 2 a 4 možno podať opravný prostriedok na súde.

Podľa § 2 ods. 1, 2, 3 právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len "rozhodujúce obdobie") spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

Ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tomto poradí:

- a) **dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,**
- b) **dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,**
- c) **deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,**
- d) **rodičia osoby uvedenej v odseku 1,**
- e) **súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti.**

Podľa § 3 ods. 1 písm. m/, l/ reštitučného zákona oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia za náhradu, ak nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila na účel, na ktorý bola vyvlastnená, vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady.

Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona a súčasne **preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2, 3, ako aj že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25.2.1948 do 1.1.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3,** právo na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady si oprávnená osoba uplatnila v lehote ustanovenej v § 5 ods. 1 (do 31.12.2004) a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 ako aj, že žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb.).

Na konanie o nárokoch oprávnených osôb v zmysle zákona o pôde sú príslušné pozemkové úrady podľa § 5 reštitučného zákona v spojení s § 32 ods. 1 písm. c/ zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách.

Pre konanie pozemkového úradu o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 reštitučného zákona platia všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení o správnom konaní (ďalej len Správny poriadok) podľa § 5 ods. 3 reštitučného zákona.

Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnemu orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Na žiadosť správneho orgánu sú štátne orgány, orgány územnej samosprávy, fyzické osoby a právnické osoby povinné oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie. (§ 32 Správneho poriadku).

Správny orgán v danej veci postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav, a jeho právny názor bol skutkovo a právne správny, z ktorých dôvodov v danej veci boli splnené zákonné podmienky pre potvrdenie jeho rozhodnutia súdom prvého stupňa podľa § 250q ods. 2 O.s.p.

Z administratívneho spisového materiálu v danej veci vyplýva, že navrhovateľ si dňa 10.12.2004 na O.P.Ú. P. B. uplatnil podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom nachádzajúcim sa v kat. úz. P. parc. č. a., b., c., d. a e. ako oprávnená osoba po pôvodných vlastníkoch J. C. a Z. C., rod. M. - po svojich rodičoch a J. C. zomrelému dňa 6.9.1963 – po svojom starom otcovi. Navrhovateľ v návrhu súčasne konštatoval, že reštitučný nárok si uplatnil aj podľa zákona č. 229/1991 Zb., o ktorom nebolo rozhodnuté. Žiadané nehnuteľnosti boli v časti vyvlastnené v prospech Československého štátu zastúpeného R.V.R.v B., Presídľovacia komisia V. na základe rozhodnutia ONV, odbor výstavby v P. B. zo dňa 5.4.1965 č. Výst.- 1615/1962-330-A/10 za účelom výstavby vodného diela N. tak, že parc. č.a., c. zapísané v PK vl. č. z., k. ú. P. boli vyvlastnené vo výmere 947 m² Z. K., K. M. r. B., Z. C. r. M., K. C. r. M. a J. O.; parc. č. b., d. zapísané v PK vl. č. x, k.ú. P. boli vyvlastnené vo výmere 1.799 m² Z. C. r. M. a parc. č. e. zapísanej PK vl. č. y, k. ú. P. bola vyvlastnená vo výmere 1.195m² J. C. a manž. A., Š., J. a E. C.; nehnuteľnosti boli vyvlastnené za náhradu určenú v zmysle § 16 vyhl.č. 73/1964 Zb.. Zo stanoviska S.V.P. závod P. – N. zo dňa 10.4.2004 vyplýva, že vyvlastnené pozemky slúžia účelu vyvlastnenia, keďže z dôvodov výstavby vodného diela Nosice došlo k posunutiu koryta rieky Váh, k vybudovaniu ochrannej hrádze a tým k posunutiu cesty a hradskej na pôvodných pozemkovoknižných pozemkoch. O.P.Ú. P. B. preskúmaným rozhodnutím rozhodol podľa § 5 ods. 2 reštitučného zákona tak, že navrhovateľ nespĺňa podmienky ustanovené v § 3 ods. 1 písm. m/, l/ a preto sa mu nenavracia vlastníctvo a nepriznáva právo na náhradu za pozemky v kat. úz.

P. parc. č. a., c. zapísané v PK vl. č. z. po pôvodnej vlastníčke Z. C. rod. M. – matke žiadateľa, v podiele 1/9, parc.č. b., d. zapísané v PK vl. č. x po pôvodnej vlastníčke Z. C. rod. M. v celosti, parc. č. e. zapísanej v PK vl.č. y po pôvodnom vlastníkovi J. C. – starému otcovi žiadateľa v podiele 4/40 a J. C. – otcovi žiadateľa v podiele 5/40, pretože nehnuteľnosti resp. ich časti boli vyvlastnené za náhradu a slúžia účelu vyvlastnenia a súčasne, že navrhovateľ nespĺňa zákonné podmienky ustanovené v § 2 ods. 2 písm. a/ až e/ a preto sa mu nenavracia vlastníctvo a nepriznáva právo na náhradu za pozemky v kat. úz. P. parc. č. a., c. zapísané v PK vl. č. z. po pôvodnej vlastníčke Z. K. v podiele 1/2 a parc. č. e. zapísanej v PK vl. č. y po pôvodnej vlastníčke A. C. rod. K. – nevlastnej starej matke žiadateľa, pretože po nich nebol oprávnenou osobou. Proti tomuto rozhodnutiu sa v zákonnej lehote odvolal navrhovateľ. V dôvodoch odvolania uvádzal len skutkové okolnosti týkajúce sa vstupu pôvodných vlastníkov do bývalého JRD N., jeho transformácie a uplatenia jeho reštitučného nároku podľa zákona č. 229/1991 Zb. u PD N. po schválení transformačného projektu družstva.

Podľa názoru odvolacieho súdu zhodne s názorom súdu prvého stupňa správny orgán vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, vo veci zistil skutočný stav a zo skutkových okolností vyvodil správny právny záver. Správny orgán v súlade s ustanovením § 47 ods. 3 Správneho poriadku v odôvodnení svojho rozhodnutia sa náležitým spôsobom vypořiadal so všetkými skutkovými okolnosťami veci a skutkové zistenia aj správne právne posúdil.

Pokiaľ navrhovateľ v konaní tvrdil, že je oprávnenou osobou podľa § 2 ods. 2 reštitučného zákona a spĺňa zákonné podmienky ustanovené v § 3, bolo jeho povinnosťou podľa § 33 ods. 1 Správneho poriadku predložiť správne orgánu alebo mu navrhnúť také dôkazy, ktoré by spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti jeho tvrdenia potvrdzovali. Nesplnenie si tejto povinnosti malo za následok neunesenie dôkazného bremena spôsobujúce neprihliadnutie na takéto tvrdenia. Správny orgán postupujúc podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správne zisťoval skutočný stav vo veci, pričom z listinných dôkazov tvrdenia uvádzané navrhovateľom v žiadosti o navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady k pozemkom sa nepreukázali.

Zákonodarca v právnej norme § 3 reštitučného zákona taxatívnym spôsobom ustanovil právne dôvody navrátenia vlastníctva alebo priznania práva na náhradu za pozemky. Skutkové zistenia v danej veci potvrdzovali, že pozemky resp. ich časti žiadané navrhovateľom boli vyvlastnené jeho právnym predchodcom – rodičom a starému otcovi za náhradu a slúžia účelu vyvlastnenia.

Zákonodarca v právnej norme § 2 reštitučného zákona kogentným spôsobom ustanovil, kto je oprávnenou osobou na navrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu za pozemky v zmysle ustanovení reštitučného zákona. Skutočnosti preukazujúce oprávnenosť osoby, pozostávajúce z vlastníckej listiny žiadaných pozemkov a pokiaľ žiadateľom nie je oprávnená osoba podľa § 2 ods. 1 (pôvodný vlastník) aj listiny preukazujúce právne nástupníctvo po pôvodnom vlastníkovi podľa § 2 ods. 2, je povinný pozemkovému úradu predložiť žiadateľ reštitučného nároku. Navrhovateľ v danej veci nepredložil listiny preukazujúce jeho právne nástupníctvo po iných osobách ako po rodičoch a po svojom starom otcovi.

Pokiaľ navrhovateľ v konaní konštatoval, že reštitučný nárok si uplatnil aj podľa zákona č. 229/1991 Zb. a doposiaľ o ňom nebolo rozhodnuté, nebolo možné prihliadnuť na takéto jeho tvrdenie, pretože z administratívneho spisu nevyplýva, že by navrhovateľ relevantným spôsobom preukázal uplatnenie tohto nároku zákonným spôsobom podľa uvedeného zákona, keďže listinné dôkazy ním predložené potvrdzovali uplatnenie tohto nároku len u povinnej osoby PD Nimnica v likvidácii.

Odvolací súd nemohol prihliadnuť na námietky navrhovateľa uvádzané v jeho odvolaní, týkajúce sa porušenia ustanovení zákona č. 229/1991 Zb., schválenia projektu pozemkových úprav v kat. úz. P. a trestného konania vo veci tunelovania PD P. v likvidácii, pretože tieto námietky nesúvisia skutkovo ani právne s predmetom preskúmaného rozhodnutia.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje, že týmto rozhodnutím nie je dotknuté právo navrhovateľa domáhať sa ochrany vlastníka na súde v inom občianskoprávnom konaní.

Vzhľadom na uvedené, pokiaľ Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom rozhodnutie správneho orgánu potvrdil, rozhodol vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom, a preto odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 246c O.s.p v spojení s § 219 potvrdil.

Odvolací súd navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal v zmysle § 246c O.s.p v spojení s § 224 ods. 1 a v spojení s § 250k ods. 1, pretože mu nevzniklo právo na ich náhradu pre jeho neúspech v tomto konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 26. februára 2008

**JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová